

**UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
ȘCOALĂ DOCTORALĂ FILOLOGIE**

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 811.161.1'1 (043.2)

**PARAHONCO LIUDMILA
Tautologie și pleonasm: semantică, structură,
funcționare (pe baza materialului excerptat din
discursurile publicistice și artistice)**

**621.01 Lingvistică generală; filosofia limbajului; psiholingvistică;
lingvistică informatizată (limba rusă)**

Rezumatul tezei de doctor în filologie

BĂLȚI, 2022

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale Filologie, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB).

Componența comisiei de doctorat:

1. **Nicolae LEAHU**, dr., conf. univ., 622.01 – *președintele Comisiei Științifice*, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți;
2. **Gheorghe POPA**, dr. hab., prof. univ. 621.01 – *referent*, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți;
3. **Tatiana MLECICO**, prof. univ., dr. hab. în filologie, dr. în pedagogie 621.03 – *referent*, președinta Asociației Profesorilor de limba și literatura rusă din Republica Moldova;
4. **Ludmila BEJENARU**, dr. hab., conf. univ. – *referent*, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România;
5. **Elena SIROTA**, dr., conf. univ., 621.01 – *conducător de doctorat*, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Susținerea publică va avea loc la data de **12 ianuarie 2023, ora 12:00**, în Sedința Comisiei de doctorat din cadrul Școlii Doctorale Filologie, specialitatea 62, a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, în aula 352, Corp 3, str. Al. Pușkin 38, Bălți, Republica Moldova.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Științifică „Andrei Lupan”, Biblioteca Științifică USARB, pe pagina web a ANACEC: <http://www.cnaa.md/> și pe pagina web a USARB: <http://usarb.md/>.

Rezumatul a fost expediat la data de **30 noiembrie 2022**

Conducător științific:
SIROTA Elena, dr., conf. univ.

Handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lupom a' above a stylized signature.

Autor:
PARAHONCO Liudmila

© PARAHONCO Liudmila, 2022

CUPRINS

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII	4
CONȚINUTUL TEZEI	8
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	20
BIBLIOGRAFIE (selectivă)	22
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI ...	25

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Tema proiectului de cercetare este „Tautologie și pleonasm: semantică, structură, funcționare (pe baza materialului excerptat din discursurile publicistice și artistice)”.

Tehnologia informației și comunicării, care evoluează și este într-o strânsă legătură cu cunoașterea subiectului, formând și transferând funcția gnoseologică, au motivat crearea necesității sporirii culturii sale, dar și a nivelului informațional din domeniul câmpului actual al spațiului cultural. În același timp, este important să acordăm atenție rolului pragmatic al componentelor „redundanței” în semantică: corelarea rezultatelor cunoașterii ca potențe verbalizate și implicite în portalul informațional.

După cum se știe, tautologia și pleonasmul sunt marcate de frecvența utilizării la toate nivelurile sistemului lingvistic, de aceea, ca rezultat, ele constituie nucleul contextului. În acest sens, aceste tipuri de redundanță semantică marchează intenționalitatea conștiinței individului și, conform acestei circumstanțe, reprezintă un fenomen lingvistic special, care are drept scop identificarea trăsăturilor unei sfere destul de largi de semnificații, ce țin de domeniul înțelesului și al experienței. Acest fapt, la rândul său, face trimitere la antropocentrism. Anume această circumstanță determină **actualitatea** temei propuse, a cărei esență constă în necesitatea de a arunca o nouă privire asupra expresiilor tautologice și pleonastice și de a contura caracteristicile lor pragmatice. Acest lucru ne permite să stabilim identitatea lingvistică, să obiectivăm propria intenție comunicativă, fapt ce contribuie la crearea unei anumite disonanțe între explicant și intensiunea explicandumului, or tautologia și pleonasmul, în anumite condiții, stabilesc similitudinea obiectului doar din punct de vedere al formei, însă, în vorbire, exprimă un sens diferit.

Istoria cercetării tautologiei și pleonasmului este destul de lungă. Putem observa manifestarea interesului pentru aceste fenomene și în stilistică, dar și în retorica antică. De asemenea, unitățile tautologice și pleonastice a fost intens studiate de către lingviștii secolului al XIX-lea (A. Meillet, F. Buslaev, F. Miklosich, N. Gretsch, H. Paul ș.a.). Totuși, în pofida acestui fapt, în cercetarea noastră, se actualizează polaritatea ideilor și judecăților de valoare.

Subiectul cercetării noastre îl constituie tautologia și pleonasmul, fenomene cognitive, metalingvistice.

Obiectul cercetării include analiza trăsăturilor cognitive ale enunțurilor de natură pleonastică și tautologică din discursurile publicistice și

literare, la toate nivelurile lingvistice de stratificare: fonematic, morfematic, lexical și sintactic.

Scopul lucrării este de a descoperi posibilitățile cognitive ale unităților tautologice și pleonastice, a căror condiționalitate este determinată de intenția vorbitorilor nativi.

Obiectivele cercetării constau în:

- cercetarea istoria problemei unităților tautologice și pleonastice;
- studierea acestor tipuri de redundanță semantică în lucrările lingviștilor din secolele XX și XXI;
- identificarea trăsăturilor integrale și diferențiale intralingvistice și extralingvistice ale acestor fenomene;
- descrierea polisistemică a redundanței;
- studierea proprietăților metacognitive ale tautologiei și pleonasmului, precum și a potențialului pragmatic și stilistic al acestora în textele publicistice și artistice.

Noutatea și originalitatea cercetării rezidă în faptul că în cadrul acesteia:

- se realizează o distincție între cele două tipuri de redundanță semantică;
- se stabilește un sistem conceptual și terminologic precis, care permite examinarea obiectivă a exemplelor de informativitate/neinformativitate a unităților studiate;
- se prezintă interpretarea tautologiei în sens larg;
- se descrie aspectul structural al tautologiei și pleonasmului, iar, ca rezultat, se prezintă evoluția derivativă a formațiunilor tautologice și codificarea acestora, în comparație cu expresiile pleonastice;
- se demonstrează, în mod convingător, că tautologia și pleonasmul pot fi studiate ca obiect al lingvisticii cognitive, fapt ce dovedește că afirmația mai multor oameni de știință, lingviști, referitoare la semnele lipsite *in sine* de semnificație este falsă; aceste acte de vorbire pot aparține și nivelului superior frazei.

Problema științifică constă în lipsa unor trăsături comune și distincții clare ale tautologiei și pleonasmului, viziunea unilaterală asupra redundanței semantice, dualitatea evaluării acestor trăsături semantice și studiul fragmentar al tautologiei și pleonasmului, la toate nivelele limbii. În cadrul acestei susțineri, vom prezenta următoarele **puncte principale ale tezei**:

- tautologia și pleonasmul sunt fenomene asemănătoare, nu sunt identice și se deosebesc printr-un set de semne intralingvistice și extralingvistice;

- tautologia include și cvasi-sinonimele *знать, ведать*¹, deoarece acestea se bazează pe același multiplicator semantic, fapt ce le permite să funcționeze după principiul logicii binare: un semnificant poate fi reprezentat parțial prin două semne lingvistice, a căror uniune este capabilă să exprime un nou sens colectiv, adică semantemul.

- utilizarea enunțurilor de natură pleonastică este, deseori, considerată incorectă, redundantă, pe deplin exhaustivă, spre deosebire de tautologie;

- tautologia se referă mai mult la structurile disipative, deoarece, datorită interacțiunii unui sistem lingvistic cu mediul extern, elementele de haos sunt dispersate în interiorul acestuia, provocând fluctuații. Deși fluctuațiile (orice abatere aleatorie de orice mărime) pot fi foarte puternice, structurile disipative sunt capabile să le reziste, să se „adapteze” și să le aducă în sistem, deoarece aceste structuri au un grad mai înalt de complexitate;

- tautologia poate fi interpretată în termeni de algebră booleană. Ca rezultat, expresiilor tautologice li se atribuie cea mai formalizată descriere în comparație cu pleonasmul;

- comprimarea tautologiei și intensificarea pleonasmului stimulează reprezentarea lor cognitivă;

- expresiile tautologice și pleonastice sunt fenomene prezente atât în limbă, cât și în vorbire;

- cauza aspectului cognitiv al tipurilor de redundanță studiate este antropocentrismul, care, la rândul său, exprimă economia mijloacelor de vorbire, pragmatismul acestora.

Supportul teoretico-științific al cercetării s-a constituit din lucrări ce țin de cercetarea acestei probleme din punct de vedere istoric (Gretsch, 1827; Miklosich, 1895; Evghenieva, 1949; Arhanghelskii, 1964; Potebnja, 1968; Gorbacevici, 1978; Milehina, 1978; Lihachiov, 1987; Kolesov, 1989; Veselovskij, 1989; Fomenko, 1994; Wittgenstein, 1994; Loputiko, 2000; Peshkovskij, 2001; Pimenova, 2007, 2013, 2016 ș.a.), stilistic și pragmatic (Șmelev, 1977; Rozental, 2003; Screbnev, 2003; Rahmankulova, 1985; Gherasimenko, 2012; Vilinbahova, 2016; Bach K., Harnish, 1980; Miki, 1996; Wierzbicka, 1987; Ruzkowski, 1995; Małocha-Krupa, 2003; Szumska, 2006; Pușcariu, 1940; Clichici, 2008; Pașcalău, 2009; Popa, 2010; Leahu, 2011 ș.a.), dar și cognitiv (Lihaciov, 1997; Ryabtseva, 1991; Bulygina, Shmelev, 1997; Popova, Sternin, 2002, 2007; Popova, 2002; Pimenova, 2006; Kolesov, 2012; Prohorov, 2008; Neretina, 2010; Shlyatnikov, 2015 și alții.).

¹ a ști, a cunoaște

La realizarea acestei cercetări s-au utilizat metode științifice generale și metode lingvistice speciale pentru atingerea obiectivelor stabilite: analiza literaturii de specialitate (înainte de descrierea problemei în procesul de cercetare), analiza (în analiza materialului faptic), sinteza (în concluziile capitolelor și concluziile generale), clasificarea (pentru caracterizarea tautologiei și pleonasmului la diferite niveluri ale sistemului lingvistic), modelarea (în construirea modelelor structurale ale componentelor redundanței semantice), observația directă (pe tot parcursul cercetării), metoda statistică (în capitolele doi și trei, pentru determinarea cantitativă a expresiilor tautologice și pleonastice), comparația (în analiza comparativă a utilizării tautologiei și pleonasmului în textele studiate), metoda analizei conceptuale (în construirea conceptelor structurale și cognitive cu ajutorul modelului de câmp), metoda analizei componentelor - metoda semantică (în analiza surselor lexicografice), metoda eșantionării continue (la selectarea exemplilor), precum și analiza pragmatică (la studierea funcționării tautologiei și pleonasmului în discursul jurnalistic și artistic), analiza de dicționar (pentru descrierea semantică a unităților pleonastice și la prezentarea definițiilor termenilor *viață* și *moarte* din capitolul trei) și analiza contextuală (pe tot parcursul cercetării pentru interpretarea redundanței care afectează potențele cognitive ale personalității lingvistice).

Importanța teoretică a cercetării rezidă în teoretizarea tautologiei și a pleonasmului. Conceptele noi, dezvoltate în această cercetare, ne permit să diferențiem aceste concepte înrudite, fiind importante pentru analiza altor unități lingvistice, care au nevoie de a fi cercetate repetat, din cauza interpretărilor și modificărilor discutabile ale acestora, în diverse contexte de utilizare.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în faptul că rezultatele acestei cercetări pot fi utilizate în cadrul cursurilor de: semantică cognitivă, lingvistică pragmatică, lingvistică generală, lingvistica textului, stilistică. În plus, materialul colectat poate fi utilizat în cadrul orelor practice de limba rusă contemporană, teoria textului, analiza filologică a textului, la cursul „Teorii lingvistice moderne”, în descrierea tezelor de licență și de masterat.

Implementarea rezultatelor științifice. Ideile de bază ale acestui studiu au fost prezentate la conferințe din Republica Moldova și alte țări, iar rezultatele cercetării au fost reflectate în 23 de articole apărute în edițiile periodice de profil naționale și internaționale, dintre care 4 articole publicate în reviste din Registrul Național al revistelor de profil (categoria B, C); 2 articole, în revista „Limba”, Ucraina, categoria B, 1 articol în

Revista internațională de cercetare științifică, Comisia Superioară de Atestare, Rusia. De asemenea, acestea au fost prezentate sub formă de comunicări la 20 de conferințe naționale și internaționale (Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea de Stat din Tiraspol, Moldova; Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România; Universitatea Națională „Iliia Mecinikov” din Odesa, Ucraina; Universitatea de Stat din Sankt-Peterburg, Rusia; Universitatea de Stat din Astrahan, Rusia; Universitatea Națională de Cercetare „N.I. Lobachevsky” din Nizhny Novgorod, Rusia; Universitatea de Stat din Pskov, Rusia; Universitatea de Stat din Minsk, Belarus).

Structura tezei este următoarea: introducerea, trei capitole, concluzii generale și recomandări, dar și lista surselor bibliografice.

Cuvinte-cheie: *tautologie, pleonasm, redundanță semantică, macrologie, perisologie, trăsături intralingvistice, trăsături extralingvistice, caracter polisistem, antropocentrism, știință cognitivă, concept, conceptosferă, psihologism, logică formalizată, fenomen de limbaj, fenomen de vorbire, amfibolie, interpretare largă, sintagme, context, pragmatică, stilistică, funcționalitate, discurs publicistic, discurs artistic, desemantizare, codificare, act ilocuționar, act perlocuționar.*

CONȚINUTUL TEZEI

În Introducere se prezintă noutatea și actualitatea cercetării, se definește obiectul de studiu, se formulează scopul și obiectivele, sunt prezentate metodele utilizate și domeniul de aplicare.

În primul capitol „*Tautologia și pleonasmul în cercetarea lingvistică*” se afirmă că lingviștii moderni acordă atenție aspectului comunicativ al duplicării componentelor enunțului. Tautologia, ca fenomen comunicativ, implică discursul, perlocvența acestuia și, în sfârșit, erudiția participanților la actul comunicativ. Atenția acordată acestor factori ne permite să interpretăm corect conținutul structurilor sintactice în sens restrâns și al textului în sens larg. Combinațiile tautologice din rusa veche nu sunt considerate a fi redundante din punct de vedere lexical, deoarece funcționarea lor este justificată de caracteristicile lexicale și sintactice ale sistemului lingvistic. Așadar, structurile, ce includeau componente repetitive, aveau, inițial, conținut lexical și serveau la exprimarea unor anumite sensuri (restricție, diferențiere de sens etc.). În plus, în textele literare, ele au fost folosite pentru a adăuga sens conținutului.

Pleonasmul, ca și tautologia, a fost studiat în plan diacronic:

1) termenul este cunoscut încă din retorica și stilistica antică și înseamnă redundanță;

2) structurile pleonastice în limba rusă veche și în retorica rusă din secolul al XVIII-lea sunt considerate figuri de stil având anumite semnificații („figură de gândire”), dar, în pofida acestui fapt, există o atitudine relațională față de evaluarea pleonasmului - corectitudinea și incorectitudinea utilizării lui (N. Gretsch, I.I. Davydov, N.F. Koshanskiĭ, V.I. Klassovsky și alții).

La nivel sincron, nu există încă o diferențiere clară între pleonasm și tautologie, fapt ce ne-a determinat să elaborăm o definiție care ar exprima mai exact esența unuia și redundanța celuilalt.

Pe baza materialului pe care l-am analizat, am ajuns la concluzia că există atât trăsături comune, cât și distinctive între tautologie și pleonasm. Pentru a rezuma observațiile noastre, propunem un tabel (tabelul 1.1) în care, pentru prima dată, înregistrăm clar caracteristicile acestora.

Tabelul 1.1 Trăsăturile comune și distinctive ale tautologiei și pleonasmului

Aspecte comune		Aspecte distinctive	
tautologia	pleonasmul	tautologia	pleonasmul
Trăsături intralingvistice: 1) Semantice		1) „din gr. tauto – „ace-lași” și logos – „cuvânt”; 1a) „Repetarea cuvintelor cu aceeași rădăcină sau a aceluiași lexem”; 1b) „isosemia (repetarea sensului), [81, pag. 160-161];	1) „din gr. pleonasmos – exces”; 1a) „repetarea cuvintelor cu sens apropiat, sinonime”; 1b) „repetarea lexe-melor cu rădăcini dife-rite, expresii (un termen al expresiei con-ține un sem al altui termen al expresiei”;
2) Structurale		2) „un singur termen”; 2a) „cel mai adesea se referă la macrologie, adică la incorporarea propo-zițiilor subordonate”; adică tautologia semantică” 2b) „în mare parte, este identificat la nivel lexical și sintactic”.	2) „doi termeni”; 2a) „legătură cu peri-sologia”; 2 b) „funcționează, de regulă, la nivel lexical și morfologic (pleo-nasm gramatical)”.

Tabelul 1.1. (Continuare)

Trăsături extralingvistice		
1) epocă, timp, cultura vorbirii 2) amfibolia (ambivalență) în evaluare; pe de o parte este considerată o greșeală, pe de altă parte are valoare stilistică și plenitudine semantică;	2a) redundanță nejustificată	2a) redundanță justificată
3) elementele de redundanță au rolul de a întări, de a înfrumuseța textul, de a explica sensul și de a îndeplini un scop comunicativ; 4) legătura cu lingvistica cognitivă și antropocentrismul.		

Astfel, analizând cercetările realizate de A.P. Evgenieva, T.A. Kovaleva și alți cercetători (M. Telenkova; D. Rosenthal, Y. Karaulov; S. Kuznețov; D.N. Ușakov; V.V. Ivanov, etc.), în care se prezintă fenomenele de redundanță, considerăm că cea mai corectă definiție, care descrie semnificantul expresiilor pleonastice este: „Pleonasmul este o redundanță care constă în dublarea intenționată sau neintenționată, completă sau parțială, a componentelor unui enunț prin intermediul unor lexeme rădăcină sau forme gramaticale diferite, precum și în absența încărcăturii semantice și stilistice a uneia dintre componentele enunțului”. [13, pag. 158]. Definiția propusă pentru pleonasm este cea mai adecvată, deoarece sintetizează tot ceea ce s-a spus anterior; în plus, oferă criterii de distincție a pleonasmului.

În ceea ce privește tautologia, definiția T. Krapotina este cea mai potrivită: „Termenul „tautologie” are un sens „larg,” și unul „restrâns”. Percepția „largă” include în domeniul tautologiei nu numai expresii cu o singură rădăcină, ci și perechi de cuvinte sinonime („foc și pară”). În sens „restrâns”, termenul implică repetarea unor rădăcini sau forme de cuvinte identice”. [16, pag. 9; 19, pag. 172].

Considerăm că această definiție a tautologiei este cea mai exactă, deoarece conține, în opinia noastră, o observație extrem de precisă: pot fi

considerate tautologie și jocurile de cuvinte, perechile sinonimice de tipul „drum și cale”, care se deosebesc de alte sinonime de tipul „cinste și onoare” printr-o ramură semantică.

Așadar, conform Dictionarului explicativ al limbii ruse” de D. Ușakova, termenul „cale” semnifică:

- 1) „Bandă îngustă de teren bătătorit, cu sensul de **drum**”
- 2) „**Drum**”
- 3) „Organ în formă de canal (doar la plural)
- 4) „Călătorie, mișcare”
- 5) „Traseu”
- 6) „Direcție, dezvoltare, mod de a acționa, viață” (coincide cu 1, 5 și 3 VLS) [28, pag. 1079].

Acest lucru înseamnă că, în conștiința unei persoane, *calea* și *drumul* sunt percepute identic. Ca rezultat, diferențierea lor semantică este minimă.

Coeficientul de similaritate și proximitate este, de asemenea, o dovadă în acest sens. S. Berejan a fost primul care a demonstrat similitudinea semantică a lexemelor cu ajutorul formulei [6, pag. 65]:

$$V = \frac{2C}{m + n},$$

în care *C* este numărul de componente semantice sau de sensuri ale celor două cuvinte comune, iar *m* sau *n* numărul de componente semantice sau de sensuri ale fiecăruia dintre aceste lexeme.

Așadar, introducând datele în această formulă, obținem următoarele rezultate:

$$V = \frac{2 * 5}{6 + 5} = 0,9$$

Sinonimele „cinste și onoare” aparțin categoriei pleonasmului, deoarece sensul lexemului „cinste” poate include semul „onoare”. Așadar, identificăm repetarea semelor („respect)”, [19, pag. 172] .

Conform definițiilor aceluiași dicționar, termenul „cinste” are sensul de 1) „demnitate, manifestare a **respectului**”.

2) „**faimă, respect**”

La rândul său, „onoare”, conform sursei lexicografice de mai sus, are următoarele sensuri: 1) „faimă, **slavă** adusă unei persoane, unui eveniment”

De asemenea, lexemul „onoare” permite o gradație a sensului: 3) „**Reputație**” (bună sau rea)”.

Aceasta înseamnă că distanța semantică dintre sinonimele „cinste și onoare” crește și mai mult [19, pag. 173].

Această idee este confirmată și de următorul calcul:

$$V = \frac{2 * 2}{3 + 7} = 0,4$$

Astfel, oferim o altă perspectivă asupra acestei probleme, adică motivăm circumstanțele, conform cărora vorbirea influențează limba și, ca rezultat, „eliberează” construcțiile semantice studiate din blocajele textelor vechi. O astfel de utilizare a construcțiilor ar trebui înțeleasă ca fiind rezultatul unui mod de gândire vechi (antic).

În capitolul al doilea „*Mijloacele de verbalizare a tautologiei și pleonasmului la diferite niveluri ale sistemului lingvistic în limba rusă din secolele XX-XXI*” se realizează o analiză completă a pleonasmului și a tautologiei la toate nivelurile limbii, fapt ce a permis să se ajungă la următoarea concluzie: expresiile tautologice și pleonastice sunt categorii derivate: ele utilizează întregul potențial derivațional al limbii ruse. Cea mai productivă modalitate de formare a cuvintelor este cea morfologică, care se datorează naturii lingvistice sintetice. Clasificarea semantică a tautologiei este mai diversă decât cea a pleonasmului. Acest lucru este confirmat de puternica sa imagine cognitivă, care este dovedită de verbalizarea la nivel sintactic: 52 de realizări descriu tautologia ca fiind justificată stilistic. În ceea ce privește expresiile pleonastice, acestea sunt în mare parte nemotivate. Numai expresiile ce conțin termeni de același fel cu semnificația de persoană, fenomen, calitate, stare completează, concretizează semnificantul mesajului.

Sintetizând materialul factual prezentat în tabel (Tabelul 2.1.) și diagrame (Figura 2.6., Figura 2.7., Figura 2.8.), concluzionăm că au fost analizate în total 184 de surse, dintre care 48 aparțin discursului artistic, reprezentând 26% din sursele analizate, 15, discursului științific (8%) și 121, discursului publicistic (66%).

Tabelul 2.1. Caracteristicile comparative ale tautologiei și pleonasmului

Surse	Tautologie justificată	Pleonasm justificat	Tautologia ca greșeală	Pleonasmul ca greșeală	Total
Literatură artistică	40	4		4	48
Literatură științifică	12	3			15
Publicistică	81	8	7	25	121
Total	133	15	7	29	184

Caracteristicile comparative ale tautologiei

■ Tautologie justificată ■ Tautologia ca greșeală

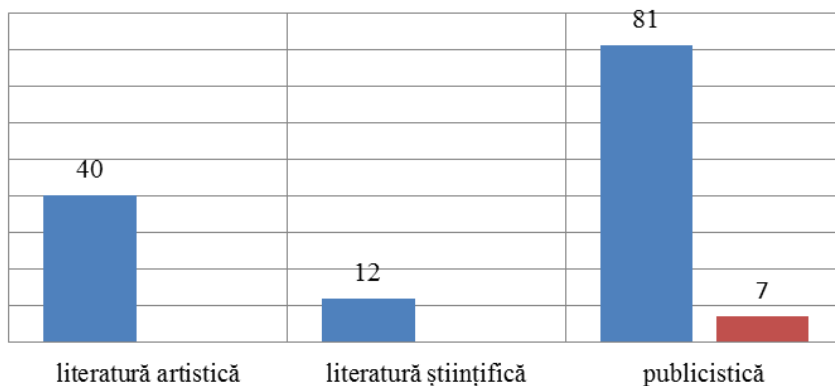

Fig. 2.6. Caracteristicile comparative ale tautologiei

Caracteristicile comparative ale pleonasmului

■ Pleonasm justificată ■ Pleonasmul ca greșeală

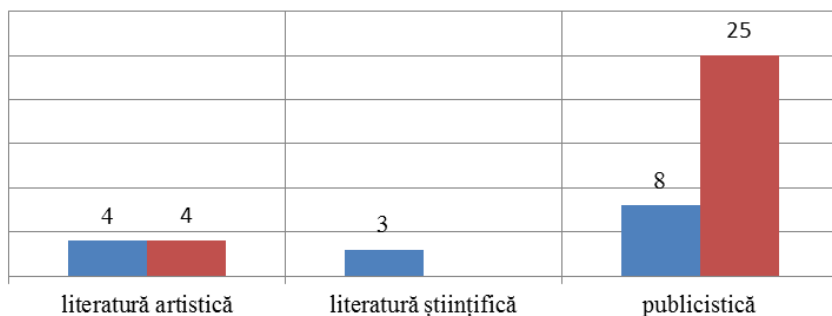

Fig. 2.7. Caracteristicile comparative ale pleonasmului

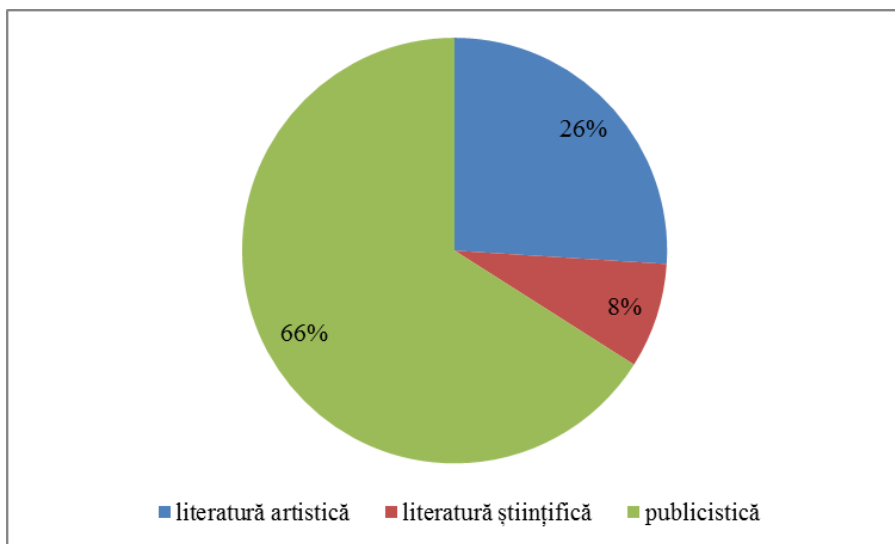

Fig. 2.8. Raportul procentual al surselor analizate în cercetarea noastră

De asemenea, este important să subliniem următorul fapt: prin superioritatea numerică a utilizării normative a tautologiei, această „redundanță semnificativă” se caracterizează printr-o mai mare intenționalitate. Pleonasmul, la rândul său, este perceput ca un fenomen de vorbire, adică indică o lipsă de corectitudine logică și lingvistică a vorbitorului.

Este important să remarcăm faptul că tautologia și pleonasmul se întâlnesc în mod frecvent în textele ce aparțin stilului publicistic. Acest lucru se explică făcându-se referire la natura acestuia: acest stil include lexeme cu sens conotativ, unități lexicale și construcții literare și colocviale. Acest lucru mai este determinat de propagandă și mass-media, adică se încearcă influențarea și modificarea viziunii destinatarilor prin oferirea unor informații ample și redundante.

În pofida faptului că astfel de perechi de natură pleonastică precum *roluri neprincipale, secundare; franc și sincer; banal și trivial; impecabil și curat* sunt considerate aberante, deoarece reprezintă dublete semantice complete. Totuși, pleonasmul este determinat de conștiința și intenția vorbitorilor, iar această sugestie marchează corelația dintre pleonasm și antropocentrism: ființa umană decide ce este normă și ce nu este normă în limbă.

Ca rezultat, apare o ambiguitate în evaluarea (Fig. 2.9.), interpretarea potențialului cognitiv și strategic al expresiilor pleonastice (14% din numărul total de erori).

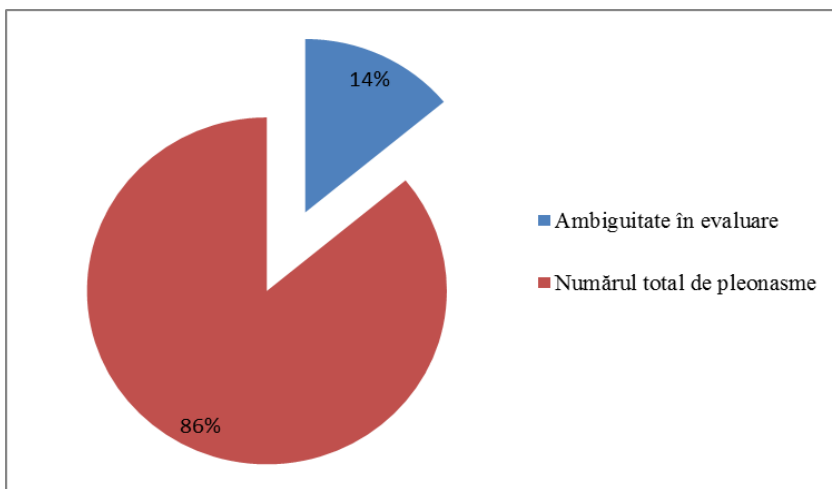

Fig. 2.9. Ambiguitate/ambivalență în evaluarea pleonasmului

Astfel, tautologia și pleonasmul pot fi considerate o implicație, un fenomen de lingvistică cognitivă - un concept care trebuie înțeles ca o formațiune mentală multidimensională, semnificativă doar pentru un anumit spațiu cultural național, care se reflectă în conștiința colectivă. Mijloacele de exprimare a conceptelor sunt unitățile lexicale. Tautologia este mult mai frecvent utilizată de către vorbitorii nativi de limbă rusă, în viața de zi cu zi, decât pleonasmul. Prin urmare, se consolidează ancorarea și obișnuința sa în sistemul de coordonate de semne. În plus, se remarcă, în mod deosebit natura evolutivă a acestui tip de redundanță.

În **capitolul al treilea** „*Potențialul pragmatic și manifestarea tautologiei și pleonasmului în discursurile de diverse tipuri*” se evidențiază faptul că informațiile transmise de mass-media determină stereotipuri comportamentale și asociative, influențând conștiința subiectului și interesele acestuia, dar și formarea percepției despre realitatea vieții în societate. Se subliniază, de asemenea, că tautologia și pleonasmul nu mai sunt considerate greșeli de limbă, deoarece au un cod al lor (limbaj nonverbal), pe care destinatarul actului de comunicare trebuie să îl decodifice, dându-le, astfel, o descriere verbală. Nici fenomenele prezente în textele științifice și publicistice nu trebuie a fi considerată excepții.

În discursul publicistic, tautologia și pleonasmul îndeplinesc mai ales funcții de explicare, actualizare a sensului, sporirea gândirii autorului, evaluare; ele contribuie la punerea în aplicare a potențialului lingvistic și creativ al individului (ținând cont de reprezentarea lor pragmatică). În

poftida acestui fapt, trebuie, totuși, să fim atenți la interpretarea subtextului, deoarece un enunț poate fi lipsit și de un firul călăuzitor.

În discursul artistic, recurgerea la redundanță semantică este de obicei justificată și nu este considerată întâmplătoare: repetițiile din opere realizează o legătură referențială cu realitatea. Prin urmare, această caracteristică a funcționării expresiilor tautologice și pleonastice ne permite descrierea cea mai limpede a acestui fenomen lingvistic, în calitate de concept prezent într-un text artistic.

Tautologia și pleonasmul, aparținând structurilor mentale, au capacitatea de a influența manifestările activității intelectuale a oamenilor, proprietățile personale și caracteristicile comportamentului uman. Acest lucru, la rândul său, înseamnă că tipurile de polisemie studiate, de exemplu „cuantum”-ul cunoașterii, pot fi construite, acumulate, modificate în experiența subiectului în cursul interacțiunii sale lumea obiectelor, cu lumea altor oameni și cu lumea culturii umane în ansamblu. Conceptosfera cuprinde manifestarea informațiilor prezentate anterior sau articularea conceptelor, care exprimă legătura „între conceptele studiate, determină nivelul de cultură al omului, apartenența sa la o anumită comunitate de oameni, individualitatea sa”.

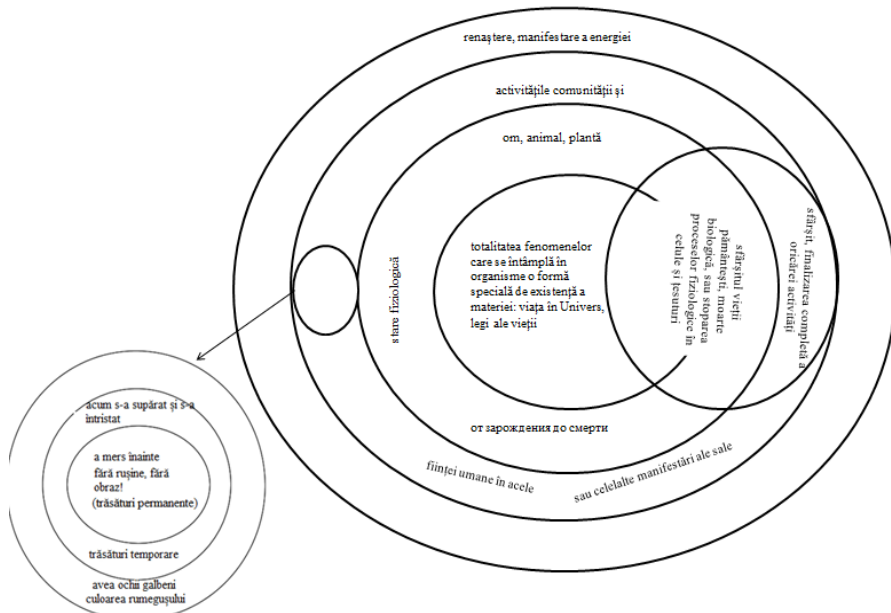

Fig. 3.8. Conceptosfera

Modelul prezentat al conceptosferei confirmă „inseparabilitatea”, nedespărțirea vieții și a morții, care realizează configurația universului. Astfel, se face apologia ideii de scientism. Cunoașterea este percepută ca fiind cea mai înaltă valoare culturală și o condiție suficientă pentru orientarea omului în lume [18, pag. 51].

În plan structural, tautologia, în textele care aparțin atât stilului artistic, cât și celui publicistic, cunosce cea mai amplă dezvoltare, devenind situații acceptate din punct de vedere al normei lingvistice (acest fapt este evidențiat și de numărul mare de modele ce conțin elemente de același fel). (Figura 3.9).

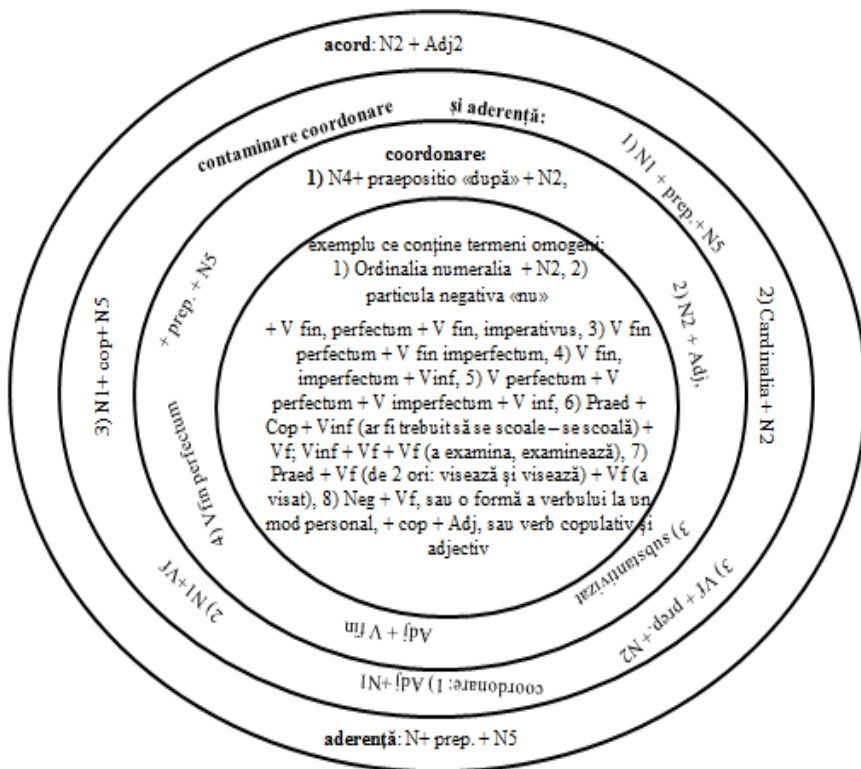

Fig. 3.9. Obiectivarea structurală a conceptului de „tautologie”

Maximele pleonastice, pe de altă parte, sunt sărace și, prin urmare, nu pot pretinde statutul special de tautologie (Fig. 3.10.).

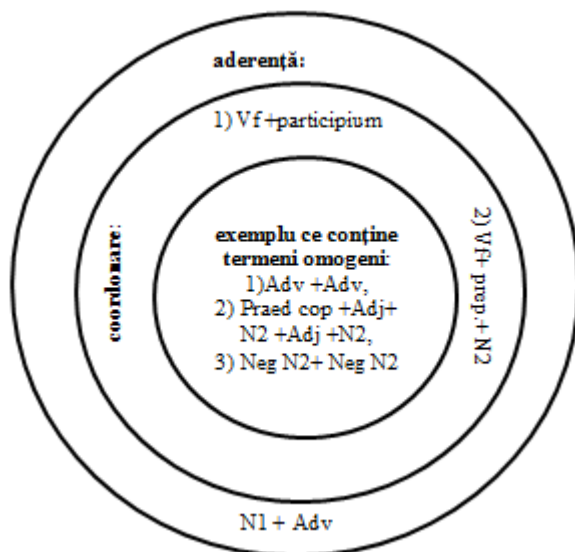

Fig. 3.10. Obiectivizarea structurală a conceptului de „pleonasm”

În urma analizei noastre, am constatat că există **112** cazuri de utilizare adecvată a expresiilor tautologice în discursul publicistic. Acest lucru dovedește că tautologia se referă mai ales la „acte ilocuționare indirecte”. De aici rezultă că numai prin actul de vorbire este posibilă actualizarea sensului, dezvăluirea rezultatului cunoașterii enunțului [1, pag. 41; 7, pag. 32]. Această poziție devine justificată de semantica termenului „funcție” în reprezentarea lingvistică: funcția este scopul unei unități, eficiența acesteia în procesul de realizare a actului comunicativ. O astfel de funcționalitate este denumită antracomunicativă [27, pag. 13-14]. Astfel, pragmatica, care studiază puterea unui cuvânt, este, de asemenea, direct legată de funcționalitate. Un exemplu este următoarea observație: tautologiile din ziare au cel mai adesea o funcție de reprezentare (declarații, explicații și asigurări din partea vorbitorului) și o funcție de satisfacție (exprimarea de scuze, recunoștință, răspunsuri, scuze).

Factorul pragmatic care stă la baza enunțurilor tautologice este funcția comunicativă, care se realizează prin intermediul funcțiilor textuale. Funcțiile textuale sunt coordonate de localizarea afirmației în pasajul corelat, care neutralizează eroarea semantică și dezvăluie conținutul esențial al expresiei lingvistice (o trimitere la antropocentrism, întrucât „vocația” anumitor concepte sau acțiuni este determinată de o anumită persoană sau societate), precum și direcția conexiunilor contextuale.

În ceea ce privește expresiile pleonasmice, în pofida numărului lor cel mai mic de utilizări, comparativ cu tipul anterior de redundanță (10 fapte de utilizare adecvată), și acestea, asemenea tautologiilor, ocupă o poziție puternică, aparțin semnalelor „autoritare” în structura semantică a textului, dar și sporesc emotivitatea și efectul estetic [1, pag. 224]. Prin urmare, expresiile pleonastice îndeplinesc cel mai adesea doar funcții stilistice: concretizarea sensului, intensificarea sensului, evaluarea, dar și psihologice, subliniind personalitatea emițătorului. Trebuie remarcat faptul că nici funcțiile de mai sus nu sunt străine de tautologie, deoarece creierul uman, în esența sa, este dispus în mod similar să formeze relații integratoare.

Cu toate acestea, este evident că pleonasmul este mai puțin activ decât tautologia. Acest fapt ne permite să afirmăm că „redundanța tautologică” este un fenomen lingvistic mai viu, mai dinamic, cu o evoluție evidentă. Am găsit, de asemenea, exemple cu adevărat redundante: 54 de cazuri de tautologie nejustificată și 3 cazuri de pleonasm nejustificat. Aceasta înseamnă că enunțurile tautologice și pleonastice sunt cvasicomunicative, implicând o funcție fatică ce nu adaugă nimic nou la mesajul comunicat.

În ceea ce privește utilizarea formațiunilor tautologice, acestea îndeplinesc aceleași funcții ca și formațiunile pleonastice, dar într-un text (mai ales în cel artistic) ele ocupă cea mai puternică poziție. Drept dovadă, putem face referire la romanul „Brisbane”, scris de E. Vodolazkin.

De-a lungul cercetării, am întâlnit, de asemenea, un pleonasm (3 realizări) care implică o funcție psihologică.

Deși nu am analizat întregul roman, materialul faptic (140 de cazuri) demonstrează că tautologia acționează preponderent ca un tip de nominalizare în discursul artistic: „o organizare specifică a contextului care analizează textul ca un conglomerat de aserțiuni și emoționalitate, ca o esență complexă concret-imitativă”. [1, pag 224]. Această fapt ne permite să vorbim și despre particularitatea stilului lui E. Vodolazkin: împletirea cuvintelor conferă expresiilor tautologice o imagine complexă, stilistică și pragmatică, livrescă. Ca rezultat, remarcăm că tautologiile din discursul artistic sunt întotdeauna implicative și au o încărcătură semantică.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Ca urmare a cercetării realizate, am ajuns la următoarele concluzii:

1) În cercetarea tipurilor de încorporare semantică se aplică abordarea semantico-pragmatică, care permite descrierea completă a acestora cu sprijinul principalelor paradigme moderne ale lingvisticii - antropocentrismul și integrativitatea.

2) Datorită acestei poziții, tautologia și pleonasmul sunt descrise la nivel fonetic-fonologic, morfologic și sintactic al limbii.

3) Prin urmare, polisilabicitatea ne permite să stabilim că tautologia este cea mai productivă unitate de redundanță semantică. Funcționează la toate nivelurile de stratificare ale sistemului și este cel mai dezvoltat din punct de vedere morfemic și structural, în comparație cu pleonasmul. De regulă, formațiunile tautologice sunt cel mai adesea servite de societate, pentru că sunt un produs al vorbirii.

4) Cu toate acestea, tautologiile pot conține informații despre afirmații adevărate, maxime, și au legătură cu logica formală.

5) Aceasta înseamnă că, spre deosebire de expresiile pleonastice, construcțiile de natură tautologică sunt mai apropiate de limba literară modernă codificată.

6) Tautologia este pentru prima dată luată în considerare într-un sens larg: se presupune că unitățile de perisologie (cvasisinonime) aparțin redundanței studiate în detrimentul celei mai mici detașări semantice dintre ele. După ce am determinat coeficientul de similitudine și proximitate cu ajutorul formulei lui S. Berejn, am demonstrat sincretismul lor în mintea unui individ. Acest fapt indică o nouă abordare în examinarea problemei menționate.

7) Astfel, se formează o dualitate în conotația acestor fenomene ale limbii și ale vorbirii, astfel încât lucrarea distinge cazurile de utilizare adecvată și neadecvată a tautologiei și pleonasmului și prezintă realizările verbalizării imaginare și absolute. Acest fapt este confirmat de funcționarea lor în discursurile publicistice și artistice.

8) În textele funcționale prezentate, redundanța studiată se manifestă cel mai viu, deoarece creează posibilitatea de a face apel la conștiința participantului la actul comunicativ prin intermediul influenței voluntare asupra acestuia. Ca urmare, fenomenele de limbă și vorbire studiate sunt corelate cu semiotica, deoarece potențele metacognitive ale subiectului spațiului național sunt angajate pentru a le interpreta. Astfel, tautologiile și pleonasmul îndeplinesc funcții stilistice, textuale și psihologice; ele

reprezintă un tip de nominalizare care stabilește o ierarhie a sensurilor prin intermediul unor semnale conexe, caracterizând totodată textul ca un monolit de enunțuri, formațiuni afective, multicomponente concrete și în același timp abstracte. Dar gama de funcționare a pleonasmului este cea mai puțin activă, alături de tautologie. Această circumstanță este motivată de faptul că „polifonia tautologică” este un fenomen lingvistic mai dinamic, mai dezvoltat și mai persistent.

9) Proprietățile pragmatice, cum ar fi economia limbii, depind, de asemenea, de funcționalitatea „redundanței cuvintelor”. Astfel, compresia lor denotativă și cognitivă ne permite să construim o conceptosferă care decodifică toate abilitățile conceptelor studiate de către vorbitorii nativi, ținând cont de cultura lor de vorbire. Astfel, tautologia și pleonasmul tind să transmită conținutul tabloului cognitiv-emoțional și sunt capabile să traducă cunoștințe despre lume. Cu toate acestea, doar individul definește gradația de desemantizare.

Pe baza abordării științifice propuse, se pot face câteva recomandări:

Tautologia și pleonasmul trebuie să fie studiate din perspective diferite, deoarece abordarea acestei problemei dintr-un singur unghi nu garantează o soluționare a acesteia.

Ambiguitatea ce caracterizează tautologia și pleonasmul ar trebui să fie studiată în toate instituțiile de învățământ (argumentare: frecvența utilizării lor).

Această clasificare a tipurilor de redundanță semantică poate servi drept bază pentru dezvoltarea ulterioară în vederea înțelegerii obiective și corecte a recurenței lor.

Natura multidimensională și multiaspectuală a problemei impune, de asemenea, studierea cognițiilor tautologice și pleonastice în alte texte funcționale.

BIBLIOGRAFIE (selectivă)

1. ARNOL'D, I. V. *Semantika, stilistika, intertekstual'nost'*: Sb. st. / Nauch. red. P. E. Bukharkin. SPb: Izd-vo S.- Peterb. un-ta , 1999. 443 p. ISBN 978-5-9765-2812-3.
2. ARTAMONOVA, M.V. *Drevnerusskie formuly-sintagmy parataksicheskogo tipa*. În: Diss. Slav.: Ling. XXX. Szeged, 2013, pp. 9 -16. ISSN 0237-9554.
3. ARKhangEL"SKIY, V. L. *Frazeologicheskie serii v russkoy frazeologicheskoy sisteme*. În: Problemy frazeologii i zadachi ee izucheniya v vysshey i sredney shkole. Rostov: Severo-Zapadnoe knizhnoe izdatel'stvo, Vologodskoe otdelenie, 1965, p. 319.
4. ASKOL'DOV, S.A. *Kontsept i slovo. V: Russkaya slovesnost': Ot teorii slovesnosti k strukture teksta*: Antologiya / Pod redaktsiey prof. V.P. Neroznaka. M.: Academia, 1997, pp. 267-279.
5. BART, R. *Izbrannye raboty: Semiotika: Poetika* / per. s fr., obshch. red. i vstup. st. G. K. Kosikova. M.: Progress, 1989. 616 p.
6. BEREZHAN, S.G. *Semanticheskaya ekvivalentnost' leksicheskikh edinitis*. Kishinev: Shtiintsa, 1973, p. 65.
7. BOGUSHEVICH, D. G. *Edinitsa, funktsiya, uroven'*: (K probleme klassifikatsii edinitis). Minsk: Vysh. shk., 1985. 115 p. ISBN 978-985-518-762-3.
8. BRAZGOVSKAYA, E. E. *Semiotika. Yazyki i kody kul'tury: uchebnik i praktikum dlya akademicheskogo bakalavriata. 2-e izd., ispr. i dop.* M.: Izdatel'stvo Yurayt, 2019. 187 p. (Seriya: Bakalavr. Akademicheskii kurs). ISBN 978-5-534-11201-6.
9. BURTSOVA, T.A. *Lingvopoetika B.L.Pasternaka i ee evolyutsiya (na materiale original'noy poezii)*: diss. ... kand. filol. nauk. Kazan': KGU, 1997. 191 p.
10. VESELOVSKIY, A.N. *Istoricheskaya poetika*. M.: Vysshaya shkola, 1989. 648 p. ISBN 5 -88022 -080- Kh.
11. DEYK, T. A. van *Yazyk. Poznanie. Kommunikatsiya*: Sb. Rabot / sostavlenie V. V. Petrova; Per. s angl. yaz. pod red. V. I. Gerasimova; Vstup. st. Yu. N. Karaulova, V. V. Petrova. M.: Progress, 1989. 310 p. ISBN 5-80157-202-3.
12. KOVALEVA, T.A. *Tavtologiya i pleonazm v russkom yazyke XXI veka: polisistemnyy aspekt*: diss. ... kand. filol. nauk. Vladimir, 2017. 256 p.
13. KOVALEVA, T.A. *Pleonazm v russkom yazyke XXI veka: semanticheskii aspekt: semanticheskii aspekt*. În: Vestnik NNGU. Filologiya. Nizhniy Novgorod: Izd-vo NNGU, 2017a, №4, pp. 158-163. ISSN 1993-1778.

14. KOLESOV, V.V. *Drevnerusskiy literaturnyy yazyk*: monografiya. L.: Izd-vo Leningr. un-ta, 1989. 296 p. ISBN 978-5-9916-4816-5.
15. KOLESOV, V.V. *Kontseptologiya*. Kemerovo: Kemerovskiy gosudarstvennyy universitet, 2012. 248 p. ISBN 978-5-8353-1277-1.
16. KRAPOTINA, T.G. *Frazeologizatsiya sintaksicheskikh svyazey v ustoychivyykh sochetaniyakh tautologicheskogo tipa*: dis. ... kand. filol. nauk. M.: MPU, 1996. 220 p.
17. LIKhACHEV D.S. *Kontseptosfera russkogo yazyka*. În: *Russkaya slovesnost'. Ot teorii slovesnosti k strukture teksta*: Antologiya / Pod redaktsiey prof. V.P. Neroznaka. M.: Academia, 1997, pp. 280-287.
18. PARAKhON"KO, L.V. *Tautologiya kak kontsept: kognitivnyy podkhod k izucheniyu tautologicheskogo oborota*. În: *Rusistika i sovremenost'*: sbornik statey XXII Mezhdunarodnoy nauchnoy konferentsii/ sost. i pod red. Z. R. Agleevoy, L. Yu. Kas'yanovoy, M. L. Laptevoy. Astrakhan': Astrakhanskiy gosudarstvennyy universitet, Izdatel'skiy dom «Astrakhanskiy universitet», 2019, pp. 48-51. ISBN 978-5-9926-1202-8.
19. PARAKhON"KO, L.V. *Razgranichenie tautologii i pleonazma*. În: *Zametki uchenogo: nauchno-prakticheskiy zhurnal*. Rostov-na-Donu: IUBiP, 2021, pp. 167-175. ISSN 2713-0142.
20. PIMENOVA, M.V. *Krasotoyu ukrasi: vyrazhenie esteticheskoy otsenki v drevnerusskom tekste*. SPb.: Filologicheskiy fakul'tet SPbGU; Vladimir: VGPU, 2007. 415 p. ISBN 978-5-8465-0699-2.
21. PIMENOVA, M.V. *Ustoychivyye edinitsy v diakhronii i kontseptual'nye formy mental'nosti*. În: *Lexicology and lexicography in the light of contemporary approaches. A collection of papers*. Belgrade, 2016, pp. 425 -438.
22. PIMENOVA, M.V. *Ustoychivyye leksiko-semanticheskie edinitsy i ikh fiksatsiya v istoricheskikh slovaryakh*. În: *Acta linguistica petropolitana. Trudy instituta lingvisticheskikh issledovaniy*. SPb.: Institut lingvisticheskikh issledovaniy RAN, 2013, t. 9. №2, pp. 439- 448.
23. PIMENOVA, M.V. *Vvedenie v kontseptual'nye issledovaniya*. Kemerovo: Kuzbassvuzizd, 2006. 177 p. ISBN 978-5-02-037418-8.
24. POPOVA, Z.D., STERNIN, I.A. *Kognitivnaya lingvistika*. M.: AST: Vostok – Zapad, 2007. 226 p. ISBN: 978-5-17-045103-6
25. POPOVA, Z.D., STERNIN, I.A. *Ocherki po kognitivnoy lingvistike*. Voronezh: Voronezhskiy un-t, 2002. 191 p.
26. POPOVA, Z. D. *Yazyk i soznanie: teoreticheskie razgranicheniya i ponyatiynyy apparat*. În: *Yazyk i natsional'noe soznanie. Voprosy teorii i metodologii*: [sb. statey]. Voronezh: Izd-vo VGU, 2002a, pp. 8-60.

27. POChEPTsOV, G. G. *O kommunikativnoy tipologii adresata*. În: Rechevye akty v lingvistike i metodike: Mezhdvuz. sb. nauch. tr. Pyatigorsk, 1986, p. 10-17. ISBN 5-87983-101-9.
28. *Tolkovyy slovar' russkogo yazyka*: În 4 t. / Pod red. D.N.Ushakova. M.: Sov. entsikl.: OGIZ, 1939, t.3, 1424 stb.
29. CLICHICI, L. Funcțiile semantico-pragmatice ale frazei tautologice simple în limba. B: *Limba Română*, 2008, anul XVIII, №9-10, pp. 208–213. ISSN 0235-9111.
30. DODON, E. Pleonasmul și tautologia – manifestări ale redundanței lingvistice. B: *Limba Română*. Chișinău, 2019, Nr. 4, anul XXIX, pp. 340 – 352. ISSN 0235-9111.
31. GROSU, E. Pleonasmul: persuadare și eroare. În: *Limba Română*, 2003, anul XIII, №6-10, pp. 202-207. ISSN 0235-9111.
32. LEAHU, N. and K. *Erotokritikon: Făt-Frumos, fiul pixului*. Chișinău: Cartier, 2011 (Bons Offices). 144 p.
33. POPA, G. *Dicționar de pleonasm*/G.Popa, L.Popa. Chișinău: ÎEP. Știința, 2010. 304 p. ISBN 978-9975-67-650-2.
34. PUȘCARIU, S. *Limba română*. B: *Privire general*. București: FPLA, 1940, vol. I, 460 p

Surse bibliografice în limbi străine

35. BACH, K., HARNISH, K. M. *Linguistics and communication and speech acts*. Cambridge, etc.: The MIT Press, 1980. 319 p. ISBN-10: 0262021366
36. LACHUR, Cz. *Semantyka przestrzenna polskich przyimków prefi go-wanych na tle rosyjskim*, Opole: UO. Instytut Filologii Polskiej, 1999. 302 s.
37. MAŁOCHA-KRUPA, A. *Słowa w lustrze. Pleonazm–Semantyka–Pragmatyka*. Wrocław: Uniw. Wrocławskiego, 2003. 245 s.
38. MIKI, E. Evocation and tautologies. B: *Journal of Pragmatics*, 1996, Vol. 25, pp. 635-648.
39. RUSZKOWSKI, M. *Zastosowanie kryterium funkcjonalnego w normatywnym wartościowaniu pleonazmów i tautologii*. Warszawa: Poradnik Językowy, 1995. №. 9-10, s. 22–28. ISBN 978–83–7431–505–0
40. SZUMSKA, D. *Przymiotnik jako przyłączone wyrażenie predykatywne: analiza formalizacji struktur propozycjonalnych w warunkach predykcji niezdanotwórczej*. Kraków: Universitas, 2006. 316 s.
41. WIERZBICKA, A. Boys will be boys: «Radical semantic» vs. «Radical pragmatics». B: *Language*, 1987, №1, pp. 95-114.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI

Articole publicate în reviste științifice

1. PARAHONCO, Liudmila. Expresiile tautologice și specificul traducerii lor în opera „Brățara cu rubine” de A. Kuprin // LIMBA Odesa: Edit.: Universitatea Națională „I Mechnikov” din Odesa, 2020, nr.33, pag.118-124. (0,37 c.a.). ISSN: 2307-4558, ISSN: 2414-9489

Certificat de înregistrare de stat nr. 8932 din 06.07.2004

Publicația este inclusă în Lista publicațiilor științifice de specialitate din Ucraina: specialități filologice - 035 din 17.03.2020, categoria B. DOI: 10.18524/2307-4558.2021.35.237849. Ediția este inclusă în IRCȘ. Link de acces:

http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/10980/1/%D0%9C%D0%B E%D0%B2%D0%B033_2020.pdf

<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=43844302>

2. PARAHONCO, Liudmila. Analiza polisistemică a tautologiei și pleonasmului în textele artistice moderne (în baza povestirii „Pisica pe drum” de V. Tokarev) // Lecturi slavone: revistă științifico-teoretică / Universitatea Slavonă, coleg. de redacție: O. Babenko, T. Mlecico [et al.]; red. E. Sirota.; trad. în engl.: S Ceaus.; trad. în rom.: A Dubrovski. Ch.: Universitatea Slavonă, 2020. (Tipogr. "Valinex") – 20 cm. - ISBN 978-9975-68-037-0 - ISSN 1857- 4580, pag. 106-123. (1,06 c.a.). (Categorie C).

Link de acces:

https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/117135/gscholar

https://p.ayu.edu.kz/documents/f342c4f7-0fb6-4149-87a4-187d8620a716_%D0%9A%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B 5%D0%B2%20-%D1%81.301-319%20-%D0%92%D0%90%D0%9A.pdf

https://p.ayu.edu.kz/documents/f342c4f7-0fb6-4149-87a4-187d8620a716_%D0%9A%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B 5%D0%B2%20-%D1%81.301-319%20-%D0%92%D0%90%D0%9A.pdf

3. PARAHONCO, Liudmila. Analiza comparativă a construcției conceptuale a identității feminine (în baza romanului „Jane Eyre” de Ch. Brontë.)// LIMBA Odesa: „ASTROPRINT”. 2021. Nr. 35, pag. 110-123. (0,81c.a.). ISSN 2307-4558; ISSN 2414-9489. Certificat de înregistrare de stat: nr. 8932 din 06.07.2004. Publicația este inclusă în Lista publicațiilor științifice de specialitate din Ucraina: specialități filologice - 035 din 17.03.2020, categoria B. DOI: 10.18524/2307-4558.2021.35.237849.

4. PARAHONCO, Liudmila. Delimitarea tautologiei și a pleonasmului/ L. Parahonco//Revista științifico-practică „Notele cercetătorului”, Rostov-pe-Don: Universitatea Federală de Sud, 2021, nr.4, pag. 167-175. (0,5 c.a.). ISSN 2713-0142. Ediția este inclusă în IRCȘ. Link de acces:

<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=45669576>

5. PARAHONCO, Liudmila, SIROTA, Elena. Studiarea pleonasmului în sincronie //Revista internațională de cercetări științifice. International research journal. Ekaterinburg, 2021. Nr. 8 (110). Partea a IV-4, august, pag. 60-65. (0,31 c.a.). ISSN 2227-6017 ONLINE. RICȘ este considerată revistă CSA în conformitate cu punctul 5 din Regulament: 723 Revista de cercetare internațională 2303-9868 2227-6017 GeoRef. DOI: 10.18454/IRJ.2227-6017. Link de acces:

<https://research-journal.org/archive/8-110-2021-august/izuchenie-pleonazma-v-sinxronii>

<https://cyberleninka.ru/article/n/izuchenie-pleonazma-v-sinhronii>

6. PARAHONCO, Liudmila. Studiarea tautologiei, unul dintre mijloacele de formare a comunicării interculturale //Lecturi slavone: revistă științifico-teoretică / Universitatea Slavonă, coleg. de redacție: O. Babenko, T. Mlecico [et al.]; red. E. Sirota.; trad. în engl.: S Ceaus.; trad. în rom.: A Dubrovski. Ch.: Universitatea Slavonă, 2020-2021. (Tipogr. "Valinex") – 20 cm. - ISBN 978-9975-68-037-0 - ISSN 1857-4580, pag. 252 – 263. (0,68 c.a.). (Categorica C). Link de acces:

https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/123562

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/252-262.pdf

7. PARAHONCO, Liudmila, POPOV, Olga. „Imaginea femeii în cultura lingvistică rusească (în baza lexicului fitomorf)”//Revista științifico-practică „Buletinul informativ din Rostov” Rostov-pe-Don, Universitatea Federală de Sud, 2022, nr.5, pag. 36-39. (0,18 c.a.). ISSN 2782-2125. Link de acces:

<http://nauka-prioritet.ru/wp-content/uploads/2022/05/%E2%84%965-2022.pdf>

Articole publicate în Materialele conferințelor și ale altor evenimente științifice

Conferințe științifice internaționale (Rusia):

8. PARAHONCO, Liudmila. Conceptul de tautologie: abordarea cognitivă a studierii expresiilor tautologice// Rusistică și modernitate: materialele Conferinței științifice internaționale, ediția a XXII / red. Z. Agleeva, L. Kasianov, M. Lapteva. Astrahan: Universitatea de Stat din Astrahan, Editura „Universitatea din Astrahan”, 2019. pag. 48-51. (0,18 c.a.). ISBN 978-5-9926-1202-8. Ediția este inclusă în IRCȘ. Link de acces:

<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=42644257>

https://asu.edu.ru/images/File/Sbornik_Rusistika-s-oblozhkoy.pdf

9. PARAHONCO, Liudmila. Studiarea problemei expresiilor tautologice în aspect diacronic // Coduri naționale în limbă și literatură. Limba, valoare

culturală și istorică a poporului: volum de articole științifice. Nijni Novgorod: Editura Universității Naționale de Cercetare din Nijni Novgorod „N. Lobacevski, 2020, pag. 124-131. (0,43 c.a.). ISBN 978-5-91326-583-8. Ediția este inclusă în IRCȘ . Link de acces:

<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=42583527>

10. PARAHONCO, Liudmila. Analiza comparativă a construcției conceptuale a identității feminine (în baza romanului „Jane Eyre” de Ch. Brontë.) – rezumate//Materialele Forumului Științific Internațional al Tinerilor „LOMONOSOV-2021” / Red. I. Aleshkovski, A. Adreshkovski, A. Andrianov, E. Antipov, E. [Resurse electronice] Moscova.: MAX Press, 2021. – 1 CD (DVD-ROM); 12 cm. – 2000 exempl. (0,06 c.a.). ISBN 978-5-317-06593-5. Link de acces:

<https://lomonosov->

msu.ru/archive/Lomonosov_2021/data/section_13_22015.htm

<https://lomonosov->

msu.ru/archive/Lomonosov_2021/data/22015/124658_uid522308_report.pdf

11. PARAHONCO, Liudmila, SIROTA, Elena. Specificul reprezentării conceptului de „frică” în imaginarul rusesc // Categoriile și unități lingvistice: aspect sintagmatic. Materialele conferinței științifice internaționale, ediția a XIV-a (Vladimir, 28–30 septembrie 2021), dedicată celei de-a 120-a aniversare a prof. N. Prokopovich: Tranzit-IKS, 2021, pag. 300-311. (0,68c.a.). ISBN 978-5-8311-1384- 6. Ediția este inclusă în IRCȘ. Link de acces:

https://www.elibrary.ru/download/elibrary_47915545_86504342.pdf

12. PARAHONCO, Ludmila. Tautologia și pleonasmul din punctul de vedere al metodelor de derivare activă//Procese active naționale și internaționale, în limba rusă contemporană: art. științifice; red. L. Ratsiburskaja. Moscova: FLINTA, 2021, pag. 561-570. (0,56 c.a.). ISBN 978-5-9765-4550-2. Ediția este inclusă în IRCȘ. Link de acces:

<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=44734100>

https://szlav.elte.hu/media/ad/e8/4242cf501ced0d7052b923445f87589a8f30b2ef65558755a356a6b0da50/5_%D0%A1%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B8%CC%86_%D0%90%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%8B%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%81%D1%8B_2020.pdf

13. PARAHONCO, Ludmila. Conceptele de tautologie și pleonasm: structură și semantică/ Terra Rusistica: materialele Forumului tinerilor rusiști, ediția I-a, 17–19 decembrie 2020 / Red.. E. Kovalyh, S. Lukyanova,

N. Molchanova. Pskov: Universitatea Pedagogică de Stat din Pskov, 2021, pag. 266-271. (0,31 c.a.). ISBN 978-5-91116-993-0. Ediția este inclusă în IRCȘ. Link de acces:

https://www.elibrary.ru/download/elibrary_46433100_51143472.pdf

14. PARAHONCO, Ludmila, SIROTA Elena. Obiectivarea structurală și cognitivă a expresiilor tautologice și pleonastice în discursurile publicistice și artistice //Rezumatele comunicărilor științifice în cadrul Conferinței științifice internaționale dedicate Ludmillei Verbitskaja, ediția a 50-a /Resp. V. Kazakov, Sankt Peterburg: Universitatea de Stat din Sankt Petersburg, 2022, pag. 462-463. (0,06 c.a.). Link de acces:

<https://dspace.spbu.ru/bitstream/11701/36133/1/%D0%9C%D0%A4%D0%9A%202022%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D1%81%D1%8B.pdf>

Conferințe științifice internaționale (Belarus):

15. PARAHONCO, Liudmila. Tautologia și pleonasmul în povestirea „Locuitorii casei de vacanță” de A. Cehov (în baza discursului original și a traducerii) // Tinerii cercetători în căutarea inovațiilor: articolele Conferinței internaționale, ediția a VIII-a, Minsk: Universitatea Lingvistică de Stat din Minsk, 2020, pag. 236-239. (0,18 c.a.). ISBN 978-985-28-0004-4.

16. PARAHONCO, Liudmila. Analiza comparativă a tautologiei în discursul original și în traducere (în baza romanului „Jane Eyre” de Ch. Brontë.) // Cercetarea contrastivă a limbilor și culturilor: materialele Conferinței științifice internaționale, ediția a IV-a, Minsk, ULSM, 2021, pag. 208-213; (0,31 c.a.). ISBN 978-985-28-0043-3.

Conferințe internaționale (Marea Britanie):

17. PARAHONCO Liudmila, SIROTA, Elena. The figurative component of the mental structure "Laughter" (based on a fragment of the Russian and English linguistic picture of the world) // Proceedings of the International Conference “Process Management and Scientific Developments”. Birmingham, United Kingdom, June 9, 2021. Part 2, pag. 81-84. (0,18 c.a.). ISBN 978-5-905695-42-1 (print), ISBN 978-0-6451024-6-8 (online). DOI: 10.34660/INF.2021.85.63.013. Link de acces:

https://www.elibrary.ru/download/elibrary_46242885_19938180.pdf

Conferințe științifice naționale

18. PARAHONCO, Liudmila. Studiarea tautologiei și a pleonasmului în practica predării acestor concepte în școală // Materialele Conferinței

Republicane a Cadrelor Didactice, 1-2 martie 2019: [în 5 vol.] / Universitatea de Stat din Tiraspol; com. Șt.:Eduard Coropceanu (președinte) [et al]; com. org.:Andrei Braicov (președinte) [et al]. Chișinău: S. N., 2019 (Tipografia UST), pag. 232 -238. (0,37 c.a.). ISBN 978-9975-76-270-0. Link de acces:

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/232-237_5.pdf

https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/95300

19. PARAHONCO, Ludmila. Optimizarea predării microsistemelor lexicale în contextul abordării bazate pe competențe // Conferința Științifică Internațională Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor, consacrată celor 75 de ani de la fondarea Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB), 9 octombrie 2020. Bălți: US „Alec Russo” din Bălți, 2020, pag. 165-171. (0,37 c. a.). ISBN 978-9975-50-254-2. Vol. 1. Link de acces:

<https://zenodo.org/record/4584613#.Y2RbBnZBzcc>

http://dspace.usarb.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4999/Parahonco_Mat_conf_%20Vol.1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

20. PARAHONCO, Liudmila. Studiarea tautologiei în lingvistica modernă rusă și internațională // Tradiție și inovare în cercetarea științifică, Ediția a 9-a: Materialele Colloquia Professorum din 11 oct. 2019. Bălți : US „Alec Russo”, 2020, pag. 70-76; (0,37 c.a.). ISBN 978-9975-50-243-6. Link de acces:

<http://dspace.usarb.md:8080/xmlui/handle/123456789/4585>

În reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

21. PARAHONCO, L. Clasificarea sintactică a construcțiilor pleonastice // AKADEMOS, ISSN 1857-0461, (Categorie B). 2022. Подтверждение прилагается.

22. PARAHONCO, L. Life in E. Vodolazkin's novel „Laurus”//„Limbaș și context”, ISSN 1857-4149, (Categorie B). 2019, 1(XI), cc. 75-80. (0,31 c.a.). Link de acces:

https://www.usarb.md/limbaj_context/volumes/v21/art/parahonco-lit.pdf

23. PARAHONCO, L. Syntactic typology of tautological constructions //„Limbaș și context”, ISSN 1857-4149, (Categorie B). 2019, 1(XI), cc. 15-29. (0,87 c.a.). Link de acces:

https://www.usarb.md/limbaj_context/volumes/v21/art/parahonco-ling.pdf

ADNOTARE

Parahonco Liudmila, Tautologie și pleonasm: semantică, structură, funcționare (pe baza materialului excerptat din discursurile publicistice și artistice).

Teză de doctor în filologie la specialitatea 621.01 – Lingvistică generală; filosofia limbajului; psiholingvistică; lingvistică aplicată (limba rusă), Bălți, 2022

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 317 de surse, 142 de pagini de text de bază, declarația privind asumarea răspunderii, CV-ul autoarei.

Rezultatele tezei sunt reflectate în 23 de lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: tautologie, pleonasm, redundanță semantică, macrologie, perisologie, trăsături intralingvistice, trăsături extralingvistice, caracter polisistem, antropocentrism, știință cognitivă, concept, conceptosferă, psihologism, logică formalizată, fenomen de limbaj, fenomen de vorbire, amfibolie, interpretare largă, sintagme, context, pragmatică, stilistică, funcționalitate, discurs publicistic, discurs artistic, desemantizare, codificare, act ilocuționar, act perlocuționar.

Domeniul cercetării: lingvistică generală; filosofia limbajului; psiholingvistică; lingvistică aplicată (limba rusă).

Scopul cercetării: identificarea posibilităților cognitive ale unităților tautologice și pleonastice, motivate de intenționalitatea utilizării de către vorbitorii nativi.

Obiectivele cercetării: analiza istoriei problemei unităților tautologice și pleonastice; studierea acestor tipuri de redundanță semantică în lucrările lingviștilor secolelor XX–XXI; detectarea semnelor intralingvistice și extralingvistice comune și diferite de tautologie și pleonasm; aplicarea analizei polisistemice la redundanță; studierea proprietăților metacognitive ale tautologiei și pleonasmului, precum și potențialului pragmatic și stilistic al acestora în texte publicistice și artistice.

Noutatea și originalitatea științifică constă în implementarea distincției între două tipuri de increment semantic, interpretarea tautologiei în sens larg; descrierea aspectului structural al tautologiei și pleonasmului, în urma căruia se argumentează „evoluția” derivativă a formațiunilor tautologice și codificarea acestora în comparație cu reprezentanții pleonasmului; considerarea tautologiei și pleonasmului obiecte ale lingvisticii cognitive.

Rezultatele științifice principale obținute constă în diferențierea tautologiei și pleonasmului; în raportul cvasisinonimelor la tautologie, întrucât ele se bazează pe același semn care le permite să funcționeze după principiul logicii binare; în descrierea enunțurilor tautologice și pleonastice ca fenomene atât ale limbajului, cât și ale vorbirii; în descoperirea antropocentrismului în explicarea tipurilor de redundanță studiate, din care rezultă înțelegerea lor ca semn cognitiv și pragmatic.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă constă în anumită contribuție la teoria tautologiei și pleonasmului. Concepția dezvoltată în această cercetare face posibilă diferențierea conceptelor înrudite, ceea ce, desigur, este valoros în analiza altor unități ale limbajului care trebuie revizuite datorită caracterului discutabil al interpretărilor lor și modificării contextelor de utilizare. Mai mult, rezultatele studiului pot fi utilizate la cursurile de lingvistică generală și relația dintre limbaj și gândire.

Implementarea rezultatelor științifice. Ideile de bază ale acestui studiu au fost prezentate la conferințe din Republica Moldova și alte țări, rezultatele cercetării au fost reflectate în 23 de articole apărute în edițiile periodice de profil naționale și internaționale.

АННОТАЦИЯ

Парахонько Людмила, Тавтология и плеоназм: семантика, структура, функционирование (на материале публицистического и художественного дискурсов).

Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук по специальности 621.01 - Общее языкознание; философия языка; психолингвистика; прикладная лингвистика (русский язык), Бэлць, 2022

Структура диссертации: введение, 3 главы, выводы и рекомендации, библиография – 317 источников, 142 страницы основного текста, декларация об ответственности, CV автора.

Результаты исследования отражены в 23 научных работах.

Ключевые слова: тавтология, плеоназм, семантическая избыточность, макрология, периссология, интралингвистические признаки, экстралингвистические признаки, полисистемность, антропоцентризм, когнитология, концепт, концептосфера, психологизм, формализованная логика, явление языка, явление речи, амфиболия, широкое толкование, формулы-синтагмы, контекст, прагматическая лингвистика, стилистика, функциональность, публицистический дискурс, художественный дискурс, десемантизация, кодифицированность, иллокутивность, перлокутивный эффект.

Область исследования: общее языкознание; философия языка; психолингвистика; прикладная лингвистика (русский язык).

Цель исследования: выявить когнитивные возможности тавтологических и плеонастических единиц, мотивированность которых дефинируются интенциональностью употребления носителями языка.

Задачи исследования: рассмотрение истории вопроса тавтологических и плеонастических единиц; изучение данных типов семантической избыточности в трудах лингвистов XX–XXI вв.; обнаружение общих и различных интралингвистических и экстралингвистических признаков тавтологии и плеоназма; применение полисистемного анализа к редундантности; изучение метакогнитивных свойств тавтологии и плеоназма, а также их прагматического и стилистического потенциала в публицистическом и художественном текстах.

Научная новизна и оригинальность исследования заключается в осуществлении разграничения двух видов семантического

приращения, трактовке тавтологии в широком плане; описании структурного аспекта тавтологии и плеоназма, вследствие чего обосновывается деривационная «эволюция» тавтологических образований и их кодифицированность, по сравнению с репрезентантами плеоназма; в рассмотрении тавтологии и плеоназма как объектов когнитивной лингвистики.

Полученные научные результаты заключаются в дифференциации тавтологии и плеоназма; в отнесении к тавтологии квазисинонимов, т.к. в их основе содержится один и тот же семантический множитель, который позволяет им функционировать по принципу бинарной логики; в дескрипции тавтологических и плеонастических высказываний как явлений и языка, и речи; в обнаружении антропоцентризма в экспликации исследуемых типов редундантности, приводящего к их пониманию как когнитивного и прагматического знака.

Теоретическая значимость и прикладная ценность диссертации состоит в том, что она вносит определенный вклад в теорию тавтологии и плеоназма. Разработанная в данном исследовании концепция позволяет дифференцировать смежные понятия, что, безусловно, является ценным при анализе других единиц языка, нуждающихся в пересмотре в силу дискуссионности их толкований и модификации контекстов их употребления. Более того, результаты исследования могут широко использоваться при чтении курсов по общему языкознанию и по проблеме взаимосвязи языка и мышления.

Внедрение научных результатов. Основные идеи этого исследования были представлены на научных конференциях в стране и за рубежом, результаты исследования отражены в двадцати трех статьях, опубликованных в научных журналах, как национальных, так и международных.

ANNOTATION

Parahonco Liudmila, Tautology and pleonasm: semantics, structure, functioning (on the basis of journalistic and artistic discourses), Doctoral Thesis in Philology (speciality 621.01 - General Linguistics; philosophy of language; psycholinguistics; applied linguistics (Russian language)), Balti, 2022

Structure of the thesis: Introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography including 317 sources, 142 pages of main text, declaration of assumption of responsibility, author's CV.

The results of the thesis have been reflected in 23 scientific papers.

Key words: tautology, pleonasm, semantic redundancy, macrology, perissology, intralinguistic features, extralinguistic features, polysystem **theory**, anthropocentrism, cognitology, concept, concept sphere, psychologism, formalized logic, language phenomenon, speech phenomenon, amphiboly, broad interpretation, syntagm formulas, context, pragmatic linguistics, stylistics, functionality, journalistic discourse, artistic discourse, desemantization, codification, illocutionary, perlocutionary effect.

Field of study: general linguistics; philosophy of language; psycholinguistics; applied linguistics (Russian language).

The purpose of the thesis: to identify the cognitive capabilities of tautological and pleonastic units, the motivation of which is defined by the intentionality of the use by native speakers.

The objectives of the research: consideration of the history of the issue of tautological and pleonastic units; the study of these types of semantic redundancy in the works of linguists of the XX–XXI centuries; detection of common and various intralinguistic and extralinguistic features of tautology and pleonasm; application of the polysystem analysis to redundancy; **investigation** of the metacognitive properties of tautology and pleonasm, as well as their pragmatic and stylistic potential in journalistic and literary texts.

The scientific novelty and originality of the thesis consists in the implementation of the distinction between two types of semantic increment, the interpretation of the tautology in a broad sense; the description of the structural aspect of tautology and pleonasm, as a result of which the derivational "evolution" of tautological formations and their codification are substantiated, in comparison with representatives of pleonasm; in considering tautology and pleonasm as objects of cognitive linguistics.

The scientific results obtained consist in the differentiation of tautology and pleonasm; in referring quasi-synonyms to the tautology, since they are based on the same semantic multiplier, which allows them to function according to the principle of binary logic; in the description of tautological and pleonastic statements as phenomena of both language and speech; in the discovery of anthropocentrism in the explication of the studied types of redundancy, leading to their understanding as a cognitive and pragmatic sign.

Theoretical and practical importance of the thesis lies in the fact that it makes a certain contribution to the theory of tautology and pleonasm. The concept developed in this study makes it possible to differentiate related concepts, which, of course, is valuable in the analysis of other units of the language that need to be revised due to the debatable nature of their interpretations and modification of the contexts of their use. Moreover, the results of the study can be widely used in courses on general linguistics and on the problem of the relationship between language and thinking.

Implementation of scientific results. The main ideas of this study were presented at scientific conferences in the country and abroad, the results of the study are reflected in twenty-three articles published in scientific journals, both national and international.

PARAHONCO LIUDMILA

**Tautologie și pleonasm: semantică, structură, funcționare
(pe baza materialului excerptat din discursurile publicistice și artistice)**

**621.01 Lingvistică generală; filosofia limbajului; psiholingvistică;
lingvistică informatizată (limba rusă)
Rezumatul tezei de doctor în filologie**

Aprobat spre tipar: 21.11.2022

Formatul hârtiei 60 x 84 1/16

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Tiraj: 15 ex.

Coli de tipar: 1,5

Comanda nr. 347

©Parahonco Liudmila, 2022

Tipografia Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți,
str. Al. Pușkin 38, Bălți, MD-3121